

Περιεχόμενα

Προλογικό σημείωμα του επιμελητή της ελληνικής έκδοσης	xix
Σχετικά με τον συγγραφέα	xxiii
Πρόλογος	xxv
Ευχαριστίες	xxix

ΜΕΡΟΣ 1 ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΑΣ	1
---	---

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΕΡΕΥΝΑ: ΜΙΑ ΔΥΣΚΟΛΗ ΥΠΟΘΕΣΗ	3
---	---

Θέματα προς εκμάθηση	3
Εισαγωγή	3
1.1 Σε τι δίνουμε προτεραιότητα;	4
1.2 Σε ποιους απευθύνεται αυτό το βιβλίο;	4
(i) Αν ασχολείστε για πρώτη φορά με την έρευνα	5
(ii) Εάν προετοιμάζετε ένα ερευνητικό πρόγραμμα	6
(iii) Εάν είστε διδάσκων σε πανεπιστήμιο ή επιβλέπων	6
(iv) Επαγγελματίες και ακαδημαϊκοί ερευνητές	6
1.3 Γιατί κάνουμε εκπαιδευτική έρευνα;	8
(i) Για να διερευνήσουμε ζητήματα	8
(ii) Για να διαμορφώσουμε πολιτική	8
(iii) Για να βελτιώσουμε την πρακτική	9
1.4 Ποιοι είναι οι ερευνητές της εκπαίδευσης;	9
1.5 Ποιοι είναι οι στόχοι της έρευνας για την εκπαίδευση;	14
(i) Να ανακαλύψετε κάτι	14
(ii) Να πείσετε τους άλλους	17
1.6 Ορισμένες κατευθυντήριες γραμμές για την έρευνα	20
(i) Αποφύγετε την ερευνητική ρουτίνα	21
(ii) Ελέγξτε τις πηγές σας	21
(iii) Λάβετε υπόψη ότι κάτι μπορεί να πάει στραβά	22
(iv) Κατανοήστε την ερευνητική διαδικασία	24
(v) Αναγνωρίστε την προοδευτική πορεία της έρευνας	25
(vi) Κατανοήστε την κατανομή του χρόνου	26

1.7	Τέλος, κάποια πράγματα που πρέπει να γνωρίζουμε σχετικά με την εκπαιδευτική έρευνα πριν ξεκινήσουμε	27
(i)	Η έρευνα για την εκπαίδευση είναι άκρως πολιτική	27
(ii)	Κάνοντας έρευνα στην εκπαίδευση μπορεί να δημιουργήσετε εχθρούς	28
(iii)	Μην εμπιστεύεστε όλες τις έρευνες	29
(iv)	Προσπαθήστε να είστε ουδέτεροι	30
(v)	Έρευνα και αλλαγή της όψης της εκπαίδευσης	31
(vi)	Η έρευνα για την εκπαίδευση προσφέρει μια αίσθηση πληρότητας	31
1.8	Είναι η έρευνα μια δύσκολη υπόθεση;	32
	Σύνοψη	33
	Για περαιτέρω ανάγνωση	33
	Βιβλιογραφία	34
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΚΑΤΑΝΟΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ		35
	Θέματα προς εκμάθηση	35
	Εισαγωγή	35
	Μέρος Α': Ερευνητικό πλαίσιο	37
2.1	Η επιρροή των ιδεών και των αξιών	37
(i)	Η επιρροή της ερευνητικής φιλοσοφίας	37
(ii)	Παραδείγματα	51
(iii)	Αρχές	55
(iv)	Μεθοδολογία	59
(v)	Ερευνητικά ερωτήματα	76
2.2	Πλαίσιο: Ιδέες που επηρεάζουν τους στόχους και τα αποτελέσματά σας	83
(i)	Η παιδαγωγική θεωρία και η επιρροή της στους στόχους σας	83
(ii)	Πώς μπορούν τα μοντέλα να επηρεάσουν τα ερευνητικά αποτελέσματά σας	88
	Μέρος Β': Ερευνητική πρακτική	92
2.3	Επιλογή ερευνητικού ζητήματος	92
(i)	Μαθαίνοντας από μια ερευνητική ατζέντα	94
(ii)	Προσδιορίζοντας ένα ερευνητικό ζήτημα	94
(iii)	Το έναυσμα για την αναζήτηση ενός ερευνητικού ζητήματος	95
(iv)	Οριοθετώντας το ερευνητικό πρόβλημα	95
2.4	Πρώτα στάδια στην προετοιμασία μιας ερευνητικής πρότασης	100
(i)	Γιατί αυτή την έρευνα;	100
(ii)	Ποιος είναι ο ερευνητικός σας τομέας;	101
(iii)	Δημιουργώντας το πλαίσιο της πρότασής σας	101
(iv)	Ξεκινήστε προσδιορίζοντας τα όρια της έρευνας	103
(v)	Διατύπωση και αιτιολόγηση των ερευνητικών ερωτημάτων	104
(vi)	Αξιολόγηση δεοντολογικών ζητημάτων	104
(vii)	Σύνθεση	105
	Σύνοψη	105
	Για περαιτέρω ανάγνωση	105
	Βιβλιογραφία	106

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΟΥ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ 109

Θέματα προς εκμάθηση	109
Εισαγωγή	110

Μέρος Α': Ερευνητικό πλαίσιο 110

3.1 Επισκόπηση των ερευνητικών προσεγγίσεων	110
(i) Ο χαρακτήρας της ποσοτικής έρευνας	113
(ii) Ο χαρακτήρας της ποιοτικής έρευνας	118
(iii) Ο χαρακτήρας των μεικτών ερευνητικών μεθόδων	125

Μέρος Β': Ερευνητική πρακτική 130

3.2 Στυλ έρευνας	130
(i) Ποσοτικές προσεγγίσεις: επισκόπηση και ανάλυση	130
(ii) Ποσοτικές προσεγγίσεις: η πειραματική προσέγγιση	141
(iii) Ποιοτικές προσεγγίσεις	150
(iv) Μεικτές ερευνητικές μέθοδοι	155
3.3 Περιγραφή της ερευνητικής στρατηγικής σας	162
(i) Επανεξέταση του ερευνητικού σας ερωτήματος	162
(ii) Περιγραφή της ερευνητικής σας προσέγγισης	162
Σύνοψη	164
Για περαιτέρω ανάγνωση	164
Βιβλιογραφία	165

ΜΕΡΟΣ 2 Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ 167**ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΔΕΔΟΜΕΝΑ: ΣΥΓΚΡΟΤΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΛΕΙΟΘΗΚΗ 169**

Θέματα προς εκμάθηση	169
Εισαγωγή	169

Μέρος Α': Ερευνητικό πλαίσιο 170

4.1 Ο χαρακτήρας των δεδομένων	170
(i) Ο σκοπός των δεδομένων	172
(ii) Τι είδους δεδομένα υπάρχουν;	173
(iii) Τι είδους ποιοτικά δεδομένα υπάρχουν;	174
(iv) Πώς μπορούν να μετρηθούν οι πληροφορίες;	178
4.2 Πρωτογενή και δευτερογενή δεδομένα	180
(i) Πηγές πρωτογενών δεδομένων	181
(ii) Πηγές δευτερογενών δεδομένων	187

Μέρος Β': Ερευνητική πρακτική 202

4.3 Πηγές δευτερογενών δεδομένων	202
(i) Ηνωμένο Βασίλειο	202
(ii) Δανία	208

(iii) Φινλανδία	209
(iv) Ολλανδία	210
(v) Σουηδία	211
(vi) ΗΠΑ	211
(vii) Διεθνείς πηγές δεδομένων	214
Σύνοψη	221
Για περαιτέρω ανάγνωση	221
Βιβλιογραφία	221
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ	223
Θέματα προς εκμάθηση	223
Εισαγωγή	223
Μέρος Α': Ερευνητικό πλαίσιο	224
5.1 Η καλή και η κακή χρήση της έρευνας άλλων	224
(i) Πώς μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε την έρευνα άλλων;	224
(ii) Πώς μπορεί να γίνει κακή χρήση της έρευνας άλλων;	229
Μέρος Β': Ερευνητική πρακτική	237
5.2 Στρατηγικές βιβλιογραφικής έρευνας	237
(i) Χαρτογράφηση του θέματος	237
(ii) Υποβολή ερωτήσεων	241
(iii) Προσδιορισμός πηγών	243
(iv) Επιλογή εναλλακτικών τύπων αναζήτησης	249
(v) Δευτεροβάθμια αναζήτηση με βάση τον συγγραφέα και την παραπομπή	251
(vi) Ανασκόπηση των αποτελεσμάτων	252
5.3 Προετοιμασία βιβλιογραφικής ανασκόπησης	253
(i) Πώς λειτουργεί η βιβλιογραφική ανασκόπηση;	253
(ii) Τι πρέπει να χρησιμοποιήσουμε για να έχουμε μια επιτυχημένη βιβλιογραφική ανασκόπηση;	254
(iii) Διεξαγωγή της βιβλιογραφικής ανασκόπησης	259
Σύνοψη	262
Για περαιτέρω ανάγνωση	262
Βιβλιογραφία	262
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΤΩΝ ΣΩΣΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ	265
Θέματα προς εκμάθηση	265
Εισαγωγή	265
Μέρος Α': Ερευνητικό πλαίσιο	266
6.1 Από τα δεδομένα στις πληροφορίες	266
(i) Ποια είναι η «σωστή πηγή» πληροφοριών;	266
6.2 Σχεδιασμός έρευνας	272

6.3	Δειγματοληψία: η δυνατότητα να πεις κάτι λογικό	275
(i)	Γιατί κάνουμε δειγματοληψία;	276
(ii)	Το πλαίσιο της δειγματοληψίας	278
Μέρος Β': Ερευνητική πρακτική		282
6.4	Διαδικασία δειγματοληψίας	282
(i)	Βασισμένη στις πιθανότητες δειγματοληψία	282
(ii)	Μη βασισμένη στις πιθανότητες δειγματοληψία	297
6.5	Πώς πρέπει να επιλέγουμε τη μέθοδο δειγματοληψίας που θα χρησιμοποιήσουμε;	309
6.6	Πόσο μεγάλο πρέπει να είναι το δείγμα;	309
6.7	Τι μπορεί να πάει στραβά με το δείγμα;	313
(i)	Συμμετοχή λίγων ατόμων	313
(ii)	Αποχώρηση ατόμων	314
(iii)	Μεροληπτικό δείγμα	314
	Σύνοψη	315
	Για περαιτέρω ανάγνωση	316
	Βιβλιογραφία	316
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΣ		319
	Θέματα προς εκμάθηση	319
	Εισαγωγή	319
Μέρος Α': Ερευνητικό πλαίσιο		320
7.1	Πώς να διαμορφώσετε την πορεία πρόσβασης στα δεδομένα	320
(i)	Στάδιο ένα: ανατομία του ερευνητικού ερωτήματος	322
(ii)	Στάδιο δύο: η συναρμολόγηση του παζλ	324
(iii)	Από τις επιδράσεις στις μεταβλητές	331
Μέρος Β': Ερευνητική πρακτική		341
7.2	Συλλογή καλών δεδομένων	341
(i)	Οι επιλογές συλλογής πρωτογενών δεδομένων	342
(ii)	Ποια είναι τα καλά δεδομένα;	344
7.3	Απολογισμός και προετοιμασία του επόμενου βήματος	349
	Σύνοψη	352
	Για περαιτέρω ανάγνωση	352
	Βιβλιογραφία	353
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8 ΔΙΑΤΥΠΩΣΗ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ		355
	Θέματα προς εκμάθηση	355
	Εισαγωγή	355

Μέρος Α': Ερευνητικό πλαίσιο	356
8.1 Στοιχεία ενός ερωτηματολογίου	356
(i) Τύποι ερωτήσεων	356
(ii) Κατηγορίες πληροφοριών	359
(iii) Το ζήτημα της επιλογής κατάλληλης κλίμακας: οι αρχές	363
Μέρος Β': Ερευνητική πρακτική	368
8.2 Ανάπτυξη ενός ερωτηματολογίου	368
(i) Χρήση των σωστών λέξεων	368
(ii) Τα ερωτηματολόγια και οι ερωτήσεις πρέπει να είναι σύντομα	370
(iii) Γνώση του πλαισίου	371
(iv) Διατήρηση σωστής λεκτικής διατύπωσης	371
(v) Χρήση υφιστάμενων ερωτήσεων, όπου είναι δυνατόν	374
(vi) Χειρισμός ευαίσθητων ζητημάτων	377
(vii) Αποφυγή της μεροληψίας	380
8.3 Μέθοδοι αξιολόγησης με κλίμακες	382
(i) Κλίμακες Likert	382
(ii) Σημασιολογική διαφοροποίηση	385
(iii) Ποια κλίμακα εκτίμησης να χρησιμοποιήσετε;	390
8.4 Δομή και διάταξη των ερωτηματολογίων	390
(i) Προσέλκυση του ενδιαφέροντος	391
(ii) Διατήρηση του ενδιαφέροντος για την έρευνα	391
(iii) Πώς να το κάνετε να φαίνεται εύκολο	391
(iv) Πώς να διευκολύνετε τον εαυτό σας	393
8.5 Χορήγηση του ερωτηματολογίου	394
(i) Συγκέντρωση των ερωτώμενων	394
(ii) Παράδοση και παραλαβή	395
(iii) Ταχυδρόμηση ερωτηματολογίων	396
(iv) Χορήγηση με τη βοήθεια υπολογιστή	396
(v) Πώς και πότε χρησιμοποιείται κάθε μέθοδος	396
8.6 Δοκιμαστική χορήγηση του ερωτηματολογίου	398
8.7 Και τέλος...	399
Σύνοψη	400
Για περαιτέρω ανάγνωση	401
Βιβλιογραφία	401

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9 ΜΙΛΩΝΤΑΣ, ΑΚΟΥΓΟΝΤΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΩΝΤΑΣ: ΑΛΛΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ 403

Θέματα προς εκμάθηση	403
Εισαγωγή	403

Μέρος Α': Ερευνητικό πλαίσιο 404

9.1 Μιλώντας και ακούγοντας: το πλαίσιο των ατομικών και των ομαδικών συνεντεύξεων	404
(i) Δεν είναι ίδιες όλες οι συνεντεύξεις	405
(ii) Πέρα από την τυποποιημένη ερώτηση	407

9.2 Παρακολουθώντας και ακούγοντας: το πλαίσιο της παρατήρησης ως μεθόδου συλλογής δεδομένων	412
(i) Σε τι χρησιμεύει η παρατήρηση;	414
Μέρος Β': Ερευνητική πρακτική	424
9.3 Η συνέντευξη στην πράξη	424
(i) Ημιδομημένες συνεντεύξεις	424
(ii) Σε βάθος συνεντεύξεις	428
(iii) Γνωστικές συνεντεύξεις	431
(iv) Συλλογικές συνεντεύξεις	435
(v) Συνεντεύξεις με παιδιά	440
(vi) Δεοντολογικά ζητήματα	441
(vii) Επανεξέταση των συνεντεύξεων και των ομάδων εστίασης	444
9.4 Η πρακτική της παρατήρησης	446
(i) Τι θα καταγράψουμε;	446
(ii) Πότε κωδικοποιούμε τις παρατηρήσεις μας;	448
(iii) Ζητήματα που πρέπει να γνωρίζουμε σχετικά με την παρατήρηση	461
Σύνοψη	467
Για περαιτέρω ανάγνωση	467
Βιβλιογραφία	469
ΜΕΡΟΣ 3 Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	473
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10 ΕΞΑΓΩΓΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΑΠΟ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ	475
Θέματα προς εκμάθηση	475
Εισαγωγή	475
Μέρος Α': Ερευνητικό πλαίσιο	476
10.1 Πώς να αντλήσουμε πληροφορίες από τους αριθμούς	476
Μέρος Β': Ερευνητική πρακτική	478
10.2 Ανάγνωση ενός συνόλου δεδομένων	478
(i) Οπτική επιθεώρηση	478
(ii) Διαμόρφωση πινάκων δεδομένων	484
(iii) Απόσπαση δεδομένων	484
(iv) Συμπίεση δεδομένων	494
(v) Αναδιάταξη δεδομένων	497
(vi) Ανασυγκρότηση δεδομένων	500
10.3 Απεικόνιση δεδομένων	504
(i) Φυλλογραφήματα (stem and leaf)	504
(ii) Ραβδογράμματα και ιστογράμματα	507
(iii) Διαγράμματα αθροιστικών συχνοτήτων	513
(iv) Κυκλικά διαγράμματα (πίτες)	518
(v) Γραφήματα γραμμών	520
(vi) Διαγράμματα διασποράς	523

(vii) Το επόμενο επίπεδο: τρισδιάστατα διαγράμματα διασποράς	526
(viii) Διαχείριση σύνθετων συνόλων δεδομένων	528
(ix) Χρήση μεθόδων οπτικοποίησης	536
Σύνοψη	539
Για περαιτέρω ανάγνωση	540
Βιβλιογραφία	540

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11 ΕΞΑΓΩΓΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΑΠΟ ΠΟΙΟΤΙΚΑ ΣΥΝΟΛΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ 541

Θέματα προς εκμάθηση	541
Εισαγωγή	541

Μέρος Α': Ερευνητικό πλαίσιο 542

11.1 Ποιοτική έρευνα: ένα σύνθετο πεδίο	542
(i) Ένα σύνθετο πεδίο	542
(ii) Προσδίδοντας ποιότητα στην ποιοτική έρευνα	543

Μέρος Β': Ερευνητική πρακτική 549

11.2 Ομοσπονδία ερευνητικών πρακτικών	549
(i) Επισκόπηση της διαδικασίας της ποιοτικής μεθόδου	549
(ii) Χρήση εφαρμογών λογισμικού	566
11.3 Εισαγωγή στις ποιοτικές προσεγγίσεις για την ανάλυση δεδομένων	574
(i) Ανάλυση περιγράμματος	576
(ii) Ποιοτική ανάλυση περιεχομένου	580
(iii) Θεμελιωμένη θεωρία	583
(iv) Ανάλυση λόγου	593
(v) Άλλες προσεγγίσεις στις ποιοτικές αναλύσεις	598
Σύνοψη	611
Για περαιτέρω ανάγνωση	613
Βιβλιογραφία	614

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12 ΕΞΑΓΩΓΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΑΠΟ ΠΟΣΟΤΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ 619

Θέματα προς εκμάθηση	619
Εισαγωγή.....	619

Μέρος Α': Ερευνητικό πλαίσιο 620

12.1 Το πλαίσιο περιγραφής με αριθμούς.....	620
(i) Τι μπορούμε να επιτύχουμε με την περιγραφή των δεδομένων;	621
(ii) Ο χαρακτήρας της ποσοτικής περιγραφικής ανάλυσης	621

Μέρος Β': Ερευνητική πρακτική..... 625

12.2 Στην πράξη: περιγραφή με αριθμούς	625
(i) Αναζητώντας το κέντρο	627

(ii)	Μέτρηση της διασποράς	637
(iii)	Κατανομές με κλίση	647
(iv)	Κατανομές με επίπεδη κορυφή και με απότομη κορυφή	649
(v)	Χρήση της ασυμμετρίας ή της κύρτωσης στην έρευνά μας	649
(vi)	Όταν ο χρόνος έχει σημασία	653
(vii)	Περιγραφή των σχέσεων μεταξύ δεδομένων	660
12.3	Ανακεφαλαιώνοντας: πώς θα περιγράψουμε τα δεδομένα	665
	Σύνοψη	666
	Για περαιτέρω ανάγνωση	667
	Βιβλιογραφία	667
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13 ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ ΓΙΑ ΝΑ ΠΟΥΜΕ ΚΑΤΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ		669
	Θέματα προς εκμάθηση	669
	Εισαγωγή	669
	Μέρος Α': Ερευνητικό πλαίσιο	670
13.1	Το πλαίσιο των στατιστικών ελέγχων	670
(i)	Σκεφτείτε σωστά	670
(ii)	Από τη διασπορά στη σημαντικότητα	671
(iii)	Αλλαγή κατεύθυνσης	672
(iv)	Στάθμιση των δεδομένων του δείγματος	675
(v)	Από τα ποσοστά στις πιθανότητες	677
(vi)	Τι είδους ερωτήσεις μπορούμε να θέσουμε;	679
(vii)	Προσδιορισμός του αποτελέσματος ενός κριτηρίου	681
(viii)	Η σημαντικότητα είναι αυτό που μας ενδιαφέρει πάντα;	689
(ix)	Επιλογή στατιστικού κριτηρίου	692
	Μέρος Β': Ερευνητική πρακτική	696
13.2	Η πρακτική του στατιστικού ελέγχου	696
(i)	Εισαγωγή στους ελέγχους με στατιστικά κριτήρια	696
(ii)	Υπολογισμός των αποτελεσμάτων των στατιστικών κριτηρίων	698
13.3	Η πρακτική ελέγχου των διαφορών	698
(i)	Το κριτήριο t του Student	699
(ii)	χ^2 (χι τετράγωνο)	704
(iii)	Το κριτήριο Kolmogorov-Smirnov	710
(iv)	Το κριτήριο του Fisher	712
(v)	Ανάλυση διακύμανσης (ANOVA)	714
13.4	Η πρακτική ελέγχου των σχέσεων	722
(i)	Η σημαντικότητα ενός συντελεστή συσχέτισης	722
(ii)	Ανάλυση περισσότερων από δύο μεταβλητών με τη χρήση της παλινδρόμησης και της συσχέτισης	724
(iii)	Συσχέτιση όταν οι κλίμακες μέτρησης δεν είναι ίδιες	729
(iv)	Προχωρώντας κι άλλο στην ποσοτική ανάλυση	731
	Σύνοψη	733
	Για περαιτέρω ανάγνωση	734
	Βιβλιογραφία	734

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14 ΣΥΝΘΕΣΗ	737
Θέματα προς εκμάθηση	737
Εισαγωγή	737
Μέρος Α': Ερευνητικό πλαίσιο	738
14.1 Συμβουλές στην ερευνητική στρατηγική	738
(i) Το ερευνητικό ερώτημα	738
(ii) Το σύμπαν των ερευνητικών στρατηγικών	739
Μέρος Β': Ερευνητική πρακτική.....	740
14.2 Στυλ έρευνας	740
(i) Μελέτη περίπτωσης	740
(ii) Αξιολόγηση	742
(iii) Εθνογραφία	745
(iv) Έρευνα δράσης	747
(v) Πειραματισμός	749
(vi) Έλεγχος υπόθεσης	752
(vii) Υποβολή ερευνητικών ερωτημάτων	755
14.3 Προετοιμασία του θέματος για ένα ερευνητικό πρόγραμμα	758
(i) Πώς μπορούμε να βρούμε μια ερευνητική ιδέα	759
(ii) Μην αρχίσετε αν δεν μπορείτε να τελειώσετε	761
(iii) Επιχειρηματολογώντας για το θέμα της έρευνας	762
(iv) Καθορίζοντας στρατηγική και μεθόδους	764
(v) Κατανοώντας αυτά που έχουμε	766
14.4 Τα οφέλη της εκπαιδευτικής έρευνας	767
(i) Προσωπική αξία	767
(ii) Κοινωνική αξία.....	768
Σύνοψη	769
Για περαιτέρω ανάγνωση	770
Βιβλιογραφία	771
Παράρτημα 1: Υπολογισμός μεγέθους δείγματος	773
Παράρτημα 2: Υπολογισμός κρίσιμων τιμών για το κριτήριο Kolmogorov-Smirnov	778
Γλωσσάριο	779
Ευρετήριο όρων	797

Προλογικό σημείωμα του επιμελητή της ελληνικής έκδοσης

Η απόφαση να αναλάβω την επιμέλεια του βιβλίου του Peter Newby στα ελληνικά ήταν μια συνειδητή επιλογή έπειτα από είκοσι συναπτά έτη εμπειρίας στη διδασκαλία της εκπαιδευτικής έρευνας. Αν και στον ελληνικό χώρο κυκλοφορούν αρκετά αξιόλογα συναφή βιβλία, σε αυτό το βιβλίο ο Newby παρουσιάζει με εύληπτο και ιδιαίτερα επικοινωνιακό τρόπο τη σύγχρονη μορφή της εκπαιδευτικής έρευνας μέσα από πραγματικά παραδείγματα ερευνητικών μελετών που εστιάζονται κυρίως σε ζητήματα της εκπαίδευσης και λιγότερο σε ευρύτερα πεδία της κοινωνικής έρευνας. Ο τρόπος γραφής του βιβλίου είναι άμεσος και ιδιαίτερα φιλικός προς τον φοιτητή ή τη φοιτήτρια που επιθυμεί να μυηθεί στις μεθόδους της εκπαιδευτικής έρευνας. Το βιβλίο απευθύνεται τόσο σε προπτυχιακούς φοιτητές όσο και σε πιο προχωρημένους μεταπτυχιακούς φοιτητές ή υποψήφιους διδάκτορες που επιθυμούν να εκπονήσουν έρευνα σε κάποιο ζήτημα της εκπαίδευσης.

Ο Newby αναγνωρίζει τις δυσκολίες καθώς και τους φόβους που έχουν σχετικά με την έρευνα όσοι σπουδάζουν επιστήμες της αγωγής και για τον λόγο αυτό παρουσιάζει το περιεχόμενο του βιβλίου του με τρόπο δομημένο, διαιρώντας κάθε κεφάλαιο σε δύο μεγάλες ενότητες. Η πρώτη ενότητα προσπαθεί να παρουσιάσει όλα τα θεωρητικά αλλά και δεοντολογικά ζητήματα που πρέπει να λάβει υπόψη του ο ερευνητής, ενώ η δεύτερη ενότητα παρουσιάζει διεξοδικά πώς αντιμετωπίζεται στην πράξη το θέμα που πραγματεύεται το κάθε κεφάλαιο. Η έναρξη κάθε κεφαλαίου με την παρουσίαση των θεμάτων που πραγματεύεται καθώς και με τη διατύπωση των αναμενόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων δίνει στον αναγνώστη την αίσθηση ότι το βιβλίο μπορεί να τον καθοδηγήσει εύκολα σε διαδικασίες αυτόνομης μάθησης. Επίσης, η δομή του βιβλίου είναι τέτοια, ώστε κάθε κεφάλαιο να είναι ανεξάρτητο και να δίνει τη δυνατότητα σε φοιτητές καθώς και σε διδάσκοντες να ακολουθήσουν τον δικό τους ρυθμό βασισμένο στις ιδιαίτερες μαθησιακές ανάγκες τους ή τις προτεραιότητες που θέλουν να θέσουν στη μελέτη της εκπαιδευτικής έρευνας.

Το βιβλίο χωρίζεται σε τρία μέρη τα οποία αντιστοιχούν στο τρίπτυχο της εκπόνησης μιας ερευνητικής μελέτης και θα μπορούσαν να αποτυπωθούν με τρεις λέξεις: *σχεδιασμός, διαδικασία, ανάλυση*. Στο πρώτο μέρος ο Newby παρουσιάζει τις κύριες ερευνητικές μεθοδολογίες στο πεδίο της εκπαιδευτικής έρευνας, καθώς και βασικά θέματα σχετικά με τον ερευνητικό σχεδιασμό. Στο δεύτερο μέρος προχωρά στην παρουσίαση της ερευνητικής διαδικασίας την οποία αντιμετωπίζει με έναν ολιστικό τρόπο και δείχνει πώς

συνδέονται θέματα σχετικά με τη διατύπωση ερευνητικών ερωτημάτων, την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας, την αναζήτηση ερευνητικών δεδομένων καθώς και την επιλογή μεθόδων-εργαλείων για τη συλλογή των δεδομένων. Στο τρίτο μέρος αναπτύσσει με ύψος αμεσότητας τους τρόπους ανάλυσης τόσο ποιοτικών όσο και ποσοτικών ερευνητικών δεδομένων, έχοντας ως κύριο μέλημα να απελευθερώσει τους φοιτητές από τον φόβο της ανάλυσης και ιδιαίτερα της στατιστικής. Η σύνθεση όλων όσα παρουσιάζονται στα τρία μέρη του βιβλίου αποτυπώνεται στο Κεφάλαιο 14, το οποίο βοηθάει με ιδανικό τρόπο τον αναγνώστη να κατανοήσει πώς μπορεί να επιλέξει την ερευνητική στρατηγική που ταιριάζει στο δικό του ερευνητικό ζήτημα και να εκπονήσει τη δική του μελέτη.

Το βιβλίο είναι γραμμένο έτσι ώστε να διατηρεί αμείωτο το ενδιαφέρον του αναγνώστη. Κάθε έννοια και κάθε διαδικασία περιγράφονται με περιεκτικό τρόπο χωρίς περιττές λεπτομέρειες, και πάντα υπάρχουν συγκεκριμένα παραδείγματα ερευνών ενταγμένα στη ροή του κειμένου ή με τη μορφή δραστηριοτήτων (ιδιαίτερα χρήσιμων για εξ αποστάσεως προγράμματα που περιλαμβάνουν μαθήματα εκπαιδευτικής έρευνας), καθώς επίσης ιδιαίτερες μελέτες περίπτωσης που παρουσιάζονται συνοπτικά και σχολιάζονται από τον Newby. Ο σκοπός των παραδειγμάτων του βιβλίου είναι να κάνει τους αναγνώστες να αισθανθούν ότι η έρευνα είναι μια ζωντανή απολαυστική διαδικασία και έτσι να αποτινάξουν προκαταλήψεις και στείρες ιδεοληψίες.

Κατά την επιμέλεια του βιβλίου αυτού έγινε προσπάθεια να αποδοθούν οι επιστημονικοί όροι με όσο το δυνατόν μεγαλύτερη απλότητα, με σεβασμό στις ιδιαιτερότητες της ελληνικής γλώσσας και λαμβάνοντας υπόψη το αναγνωστικό κοινό των φοιτητών (προπτυχιακών και μεταπτυχιακών) και νέων ερευνητών που θα το χρησιμοποιήσουν για να κατανοήσουν την εκπαιδευτική έρευνα. Καθώς υπάρχουν αρκετά εγχειρίδια συναφή με την έρευνα, τα τελευταία χρόνια υπάρχει και μια πληθώρα αποδόσεων των όρων στα ελληνικά, δημιουργώντας μια μικρή σύγχυση στους νεοεισερχόμενους στον χώρο της έρευνας. Συχνά στο βιβλίο οι αγγλικοί όροι εμφανίζονται σε παρένθεση δίπλα στους ελληνικούς, και στο Γλωσσάριο στο τέλος του βιβλίου αναλύεται και πάλι κάθε όρος χωριστά, για αποφυγή παρανοήσεων και καλύτερη κατανόηση. Επίσης, στο βιβλίο χρησιμοποιούνται αρκετά παραδείγματα από το βρετανικό εκπαιδευτικό σύστημα και από άλλα κυρίως ευρωπαϊκά συστήματα, τα οποία δεν συνάδουν πάντα με όσα είναι γνωστά στην ελληνική εκπαίδευση. Για τους λόγους αυτούς, όπου κρίθηκε αναγκαίο, παρατίθενται με μορφή υποσημειώσεων σχόλια του επιμελητή για να εξηγηθεί περισσότερο η έννοια ή το πλαίσιο που περιγράφεται. Ακόμη, ιδιαίτερα χρήσιμες είναι οι διαδικτυακές πηγές που παραθέτει ο Newby, οι οποίες βοηθούν στην περαιτέρω διερεύνηση του ζητήματος που εξετάζεται και στην καλύτερη κατανόησή του. Οι πηγές αυτές αφορούν είτε παραδείγματα μεγάλων ερευνητικών μελετών (πίνακες, δεδομένα, βίντεο) είτε ψηφιακές εφαρμογές χρήσιμες για ανάλυση ποσοτικών ή ποιοτικών δεδομένων. Και ενώ οι διαδικτυακές πηγές αποτελούν ένα δυναμικό στοιχείο του βιβλίου, όταν θα το διαβάσετε είναι πιθανό κάποιες να έχουν αλλάξει διεύθυνση ή να έχουν σταματήσει να λειτουργούν. Από την πλευρά μας προσπαθήσαμε να ενημερώσουμε τις πηγές αυτές και με υποσημειώσεις να επισημάνουμε αλλαγές και νέες συναφείς διευθύνσεις που θα διευκολύνουν τον αναγνώστη.

Η αμεσότητα του ύφους του συγγραφέα, η πληρότητα του περιεχομένου σχετικά με τις μεθόδους που ακολουθούνται στην εκπαιδευτική έρευνα και η ευρύτητα των παραδειγμάτων (από την προσχολική εκπαίδευση έως και τη διά βίου μάθηση) έκαναν την επιμέλεια του βιβλίου αυτού μια απολαυστική εμπειρία. Προσπάθησα να διατηρήσω όσο γινόταν περισσότερο το ύφος του Newby –έστω και αν σε κάποιες περιπτώσεις το βρετανικό χιούμορ είναι δύσκολο να αποδοθεί στα ελληνικά– χωρίς να ξεχνώ ότι το βιβλίο

απευθύνεται στο ελληνικό αναγνωστικό κοινό. Ομολογώ ότι χωρίς την ουσιαστική συνδρομή των εκδόσεων Πεδίο, τα πάντα χρήσιμα σχόλια της κ. Αγγελικής Τσαμπάζη καθώς και την άρτια συνεργασία που είχαμε με τη μεταφράστρια κ. Ιωάννα Φυριππή, το βιβλίο αυτό δεν θα έφτανε έως εδώ. Τους ευχαριστώ όλους θερμά.

Εύχομαι στους αναγνώστες, φοιτητές και νέους ερευνητές καλό ταξίδι στον κόσμο της εκπαιδευτικής έρευνας!

Γεώργιος Μανωλίτσας
Ρέθυμνο, Σεπτέμβριος 2019

Πρόλογος

Θα ήθελα να ξεκινήσω εξηγώντας στους φοιτητές που χρησιμοποιούν το βιβλίο αυτό γιατί θα πρέπει να παρακολουθήσουν μια σειρά μαθημάτων στις ερευνητικές μεθόδους και, σχεδόν σίγουρα, τον λόγο για τον οποίο είναι σημαντικό να πραγματοποιήσουν τη δική τους έρευνα. Όταν οι φοιτητές εγγράφονται σε ένα πανεπιστήμιο, έρχονται πάντοτε αντιμέτωποι με πληροφορίες σχετικά με την πορεία που θα ακολουθήσουν. Οι πληροφορίες αυτές αφορούν τα μαθήματα που θα έχουν σε κάθε στάδιο του προγράμματος σπουδών, αν έχουν μαθήματα επιλογής και πώς γίνεται η αξιολόγηση. Σε πολλά ιδρύματα, σίγουρα στο Ηνωμένο Βασίλειο (ΗΒ), οι φοιτητές ενημερώνονται επίσης σχετικά με τα μαθησιακά αποτελέσματα που αναμένεται να επιτύχουν. Αυτό όμως που παραλείπεται συνήθως είναι μια γενικότερη παρουσίαση των αρχών που διέπουν την πανεπιστημιακή εκπαίδευση. Περιέργως ίσως, αυτές οι αρχές είναι κοινές σε πολλούς κλάδους, από τις θετικές επιστήμες μέχρι τις κοινωνικές επιστήμες και τις τέχνες. Ισχύουν σχεδόν πάντα στα προπτυχιακά προγράμματα παιδαγωγικών σπουδών. Και κατά την άποψή μου ως συγγραφέα αυτού του βιβλίου, η έρευνα διαδραματίζει σημαντικό ρόλο για την τήρηση αυτών των αρχών.

Ένα προπτυχιακό πρόγραμμα καταρτίζει τους φοιτητές έτσι ώστε να μπορούν να αποκαλούνται με αυτοπεποίθηση «απόφοιτοι» και να αισθάνονται ότι τους αξίζει ο τίτλος αυτός. Γενικά, υπάρχουν τρία βήματα σε αυτή τη διαδικασία. Κάθε βήμα αποτελεί ένα σημαντικό στάδιο στην πορεία κάποιου μέχρι την αποφοίτηση. Το πρώτο είναι η *κατανόηση*. Αποδεικνύετε την ικανότητά σας να κατανοήσετε ένα θέμα, αναπαράγοντας τα επιχειρήματά σας, τις προοπτικές και τα στοιχεία τεκμηρίωσης με τα δικά σας λόγια. Αυτός είναι και ο λόγος που καλείστε να κάνετε εργασίες και να δώσετε εξετάσεις. Όσο προχωράτε στις σπουδές σας, η ανάγκη να δείξετε ότι καταλαβαίνετε γίνεται αλληλένδετη με μια άλλη αρχή στην οποία βασίζεται η αποφοίτησή σας, την *κριτική ικανότητα*. Αυτή έχει σχέση με το πόσο καλά εξασκούμε την κρίση μας. Η κριτική σκέψη αναπτύσσεται προσπαθώντας να κατανοήσουμε τον τρόπο που αξιολογούμε και κρίνουμε το περιεχόμενο ενός γνωστικού αντικείμενου, και η κριτική ικανότητα εκδηλώνεται μέσω της ποιότητας των επιχειρημάτων που διαμορφώνουμε. Το τελικό στάδιο για την αποφοίτηση είναι να αναπτύξετε την ικανότητα *παραγωγής γνώσης*. Αυτό μπορεί να συμβεί μόνο όταν ασκείτε κριτική σκέψη, όταν βλέπετε πού υπάρχουν κενά στις γνώσεις σας ή πού η κατανόησή σας είναι λανθασμένη!

Θα πρέπει να είναι σαφές πλέον σε ποιο πλαίσιο εντάσσεται ένα μάθημα για τις ερευνητικές μεθόδους. Είναι το κλειδί για το τελικό στάδιο της απόκτησης ενός πτυχίου. Το να είστε πτυχιούχος σημαίνει ότι, όπου και αν εργαστείτε, θα είστε σε θέση να επηρεάζετε τις εξελίξεις και ότι θα επιδιώκετε την αλλαγή. Δεν θα μπορείτε να το κάνετε αυτό χωρίς

να διεξαγάγετε σωστή έρευνα για να υποστηρίξετε τα επιχειρήματά σας. Το ίδιο ισχύει και όταν το ερευνητικό σας ταξίδι αρχίζει στο μεταπτυχιακό επίπεδο.

Γνωρίζω ότι ένα μάθημα για τις ερευνητικές μεθόδους δεν είναι το ίδιο ελκυστικό για όλους τους φοιτητές όσο ένα μάθημα για την εκπαιδευτική πολιτική ή τις ειδικές ανάγκες ή την ιδιότητα του πολίτη, αλλά να θυμάστε ότι η πανεπιστημιακή εκπαίδευση έχει σχεδιαστεί για να σας παράσχει τις διανοητικές και τεχνικές δεξιότητες για να διαμορφώσετε τον κόσμο. Το βιβλίο αυτό στοχεύει να σας βοηθήσει να αναπτύξετε την ικανότητα να το πετύχετε. Αναγνωρίζω, ωστόσο, ότι η εκμάθηση σχετικά με τις ερευνητικές μεθόδους και τον τρόπο χρήσης τους μπορεί να σας φανεί δύσκολη, οπότε γράφοντάς το είχα κατά νου ότι ένας φοιτητής μπορεί να τρομοκρατείται με τη σκέψη όχι μόνο ότι πρέπει να περάσει ένα μάθημα για τις ερευνητικές μεθόδους, αλλά και ότι θα πρέπει να παραγάγει ένα μικρό ερευνητικό έργο. Προσπάθησα να δω την έκφραση αυτή στο πρόσωπο και στα μάτια ενός φοιτητή, ώστε να διαπιστώσω αν οι ιδέες μου είναι κατανοητές. Προσπάθησα, επίσης, να γράψω το βιβλίο αυτό με τρόπο προσιτό και ευανάγνωστο. Δεν υπάρχει τίποτα πιο αγχωτικό από το να πρέπει να διαβάσεις έναν συγγραφέα που του αρέσει να δείχνει ότι ξέρει περισσότερα από το άτομο που μελετά το κείμενο. Υπάρχει, βέβαια, τεχνική ορολογία στο βιβλίο, η οποία όμως εξηγείται. Προσπάθησα, όπου ήταν δυνατόν, να περιγράψω το πλαίσιο αυτών που αναφέρω με πληροφορίες για κάποια από τα άτομα που σχετίζονται με τις τεχνικές και τις προσεγγίσεις. Θα μάθετε ότι η ιστορία της κοινωνικής και εκπαιδευτικής έρευνας βρίθει επαγγελματικών αντιπαραθέσεων και προσωπικών φιλοδοξιών, καθώς και γνώσεων που έχουν προκύψει από τις προσπάθειες των ερευνητών. Προσπάθησα επίσης να δείξω τη χρησιμότητα των μεθόδων με παραδείγματα για το πώς και πού χρησιμοποιήθηκαν. Το μαθησιακό μοντέλο είναι επεξηγηματικό, αλλά ελπίζω ότι οι δραστηριότητες, οι μελέτες περίπτωσης και το διαδικτυακό υλικό που περιλαμβάνονται και έχουν αναπτυχθεί από τον Mike Radford θα κάνουν το βιβλίο λιγότερο θεωρητικό. Σίγουρα σκοπός μου ήταν να τραβήξω το ενδιαφέρον των φοιτητών εμπνέοντάς τους ενθουσιασμό για την έρευνα αλλά και την αίσθηση ότι μπορούν οι ίδιοι να κάνουν μια έρευνα.

Όπως είπα, όταν έγραφα αυτό το βιβλίο είχα στο μυαλό μου έναν φοιτητή, αλλά ποιος είσαι εσύ; Από ό,τι φαντάζομαι, είσαι κάποιος που μόλις τώρα ξεκινάει το ερευνητικό ταξίδι του. Μπορεί να έχεις ήδη κάνει έρευνα αλλού, ίσως στο σχολείο, αλλά η έρευνα εκείνη δεν σχεδιάστηκε έτσι ώστε να σου δώσει τη δυνατότητα να παραγάγεις μια μελέτη που θα μπορούσε να ενημερώσει και να διαμορφώσει τον κόσμο. Αυτό το ερευνητικό ταξίδι μπορεί να το ξεκινήσεις συνήθως σε ένα από τα εξής τρία στάδια. Πρώτον, μπορεί να είσαι προπτυχιακός φοιτητής που έχεις δηλώσει ένα μάθημα παιδαγωγικής. Δεύτερον, μπορεί να είσαι εκπαιδευόμενος εκπαιδευτικός ή νέος εκπαιδευτικός που επιθυμείς την περαιτέρω επαγγελματική ανάπτυξή σου. Τρίτον, ίσως παρακολουθείς ένα μεταπτυχιακό ή διδακτορικό πρόγραμμα ως μέσο προώθησης της σταδιοδρομίας σου, συχνά αφού έχεις ασχοληθεί επαγγελματικά με τη διδασκαλία για ένα χρονικό διάστημα. Αν και αυτά τα τρία αρχικά στάδια υποδηλώνουν αναπόφευκτα ότι κάθε άτομο θα έχει διαφορετικό επίπεδο γνώσεων, το πιθανότερο είναι να μη γνωρίζετε πώς γίνεται μια έρευνα με τον τρόπο που θεωρούν αποδεκτό και πειστικό άλλοι εκπαιδευτικοί και κοινωνικοί ερευνητές. Γι' αυτό τον λόγο, θεώρησα ότι έχετε ελάχιστες προηγούμενες γνώσεις και ότι, ειδικότερα στα μαθηματικά, οι γνώσεις σας περιορίζονται στην πρόσθεση, την αφαίρεση, τον πολλαπλασιασμό και τη διαίρεση. Οι προκλήσεις στις ερευνητικές μεθόδους (όπως και στα περισσότερα άλλα μαθήματα) αντιμετωπίζονται με τη λογική και τη δημιουργική σκέψη. Υπάρχει μια μαθηματική διατύπωση για να μπορέσετε να κάνετε το άλμα σε πιο προχωρημένα κείμενα και ακαδημαϊκές μελέτες, όπου οι στατιστικοί έλεγχοι αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της επικοινωνίας.

Ποια ήταν λοιπόν η προσέγγισή μου; Η προσέγγισή μου βασίζεται στην πεποίθηση ότι κάτι που εξηγείται καλά είναι κατανοητό καλύτερα. Σκοπός μου είναι να καλλιεργήσω στους αναγνώστες τη σιγουριά που χρειάζεται να νιώθουν για να εκπονήσουν μια έρευνα. Το βιβλίο αυτό δεν παραθέτει κανόνες και συνταγές για τον τρόπο διεξαγωγής της έρευνας. Πιστεύω ότι ο ρόλος μου είναι να καλλιεργήσω την κατανόηση και την αυτοπεποίθησή σας ότι είστε σε θέση να κάνετε έρευνα έτσι ώστε όταν εφαρμόζετε τις γνώσεις σας στην αντιμετώπιση ενός ερευνητικού προβλήματος, να αναγνωρίζετε τις ευκαιρίες που σας παρουσιάζονται, την ελευθερία που έχετε να επιλέξετε μεθόδους και την ικανότητά σας να δικαιολογήσετε την ερευνητική σας πρακτική. Στη δεύτερη αυτή έκδοση είχα την ευκαιρία να αναμορφώσω ένα μέρος του υλικού και να εισαγάγω επικαιροποιημένες έρευνες και ερευνητικές ιδέες. Ως προς τη δομή, επέλεξα να διαμορφώσω διακριτά μέρη, που δεν υπήρχαν στην πρώτη έκδοση, προκειμένου να ενθαρρύνω τους φοιτητές και τους διδάσκοντες να χρησιμοποιήσουν το βιβλίο πιο ευέλικτα. Ενώ υπάρχει σαφώς μια γραμμική αφήγηση στο σύνολο του βιβλίου, οι αλλαγές σε κάθε κεφάλαιο που έχω εισαγάγει θα διευκολύνουν τη χρήση του ανάλογα με τον τρόπο με τον οποίο διδάσκεται ένα μάθημα. Δεν χρειάζεται να ξεκινήσετε από την αρχή και να συνεχίσετε μέχρι το τέλος. Κάθε κεφάλαιο και κάθε ενότητα σε κάθε κεφάλαιο μπορεί να διαβαστεί αυτόνομα. Το πρώτο μέρος περιγράφει το πλαίσιο για την εκπαιδευτική έρευνα. Εξετάζει τις συνέπειες της φιλοσοφίας και την ορολογία που χρησιμοποιούν οι ειδικοί στη μεθοδολογία έρευνας για να καταστήσουν την ερευνητική διαδικασία κατανοητή. Στις ενότητες αυτές παρεμβάλλονται συζητήσεις για διάφορες προσεγγίσεις στην εκπαιδευτική έρευνα. Ορισμένοι τρόποι προσέγγισης της έρευνας είναι παγιωμένοι (όπως η ποσοτική/ποιοτική προσέγγιση), αλλά αυτό μπορεί να αλλάξει καθώς νέοι ερευνητές δράττονται της ευκαιρίας να αντιμετωπίσουν ένα ερευνητικό ερώτημα χωρίς να αισθάνονται την ανάγκη να δεσμευτούν από τις ερευνητικές συμβάσεις. Το δεύτερο μέρος εξετάζει τη διαδικασία συλλογής δεδομένων, και το τρίτο μέρος την ανάλυση δεδομένων. Κάθε κεφάλαιο χωρίζεται σε δύο ενότητες. Η μία, με τίτλο «Ερευνητική πρακτική», υιοθετεί, όπως δηλώνει και ο τίτλος της, μια προσέγγιση «πώς να» και η άλλη, με τίτλο «Ερευνητικό πλαίσιο», παρέχει κατευθύνσεις σε ζητήματα που πρέπει να λάβουν υπόψη οι ερευνητές πριν ξεκινήσουν την έρευνα στην πράξη.

Υπάρχουν ορισμένα βασικά μηνύματα στο βιβλίο τα οποία θα ήθελα να επισημάνω εδώ.

Πρώτον, σας παρουσιάζει μια σειρά ερευνητικών θέσεων, μεθόδων και προσεγγίσεων. Θα πρέπει να ξεκαθαρίσω ότι δεν υποστηρίζω καμία συγκεκριμένη σε βάρος των άλλων. Η θέση μου είναι ότι πρέπει να ασκείται την κριτική σκέψη σας για τον κόσμο και το ζήτημα που σκοπεύετε να ερευνήσετε για να κατανοήσετε τι κάνετε και πώς το κάνετε.

Δεύτερον, πιστεύω ότι όλοι οι ερευνητές θα πρέπει να έχουν ευρεία γνώση των ερευνητικών προσεγγίσεων ώστε να μπορέσουν να αναπτύξουν μια ερευνητική στρατηγική και έναν σχεδιασμό που να αρμόζει στις περιστάσεις.

Τρίτον, θέλω οι αναγνώστες να αισθάνονται σίγουροι για την ερευνητική τους προσέγγιση. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο κάθε κεφάλαιο αναφέρεται ξεχωριστά στο πλαίσιο και στην πρακτική. Οι ενότητες που αφορούν το πλαίσιο και το πρώτο μέρος ειδικότερα παρέχουν τα θεωρητικά επιχειρήματα για την αιτιολόγηση της ερευνητικής πρακτικής.

Τέταρτον, πολλοί αρχάριοι ερευνητές ανησυχούν άσκοπα για τις γνώσεις τους στα μαθηματικά και επομένως για την ικανότητά τους να χρησιμοποιούν ποσοτικές προσεγγίσεις. Το μόνο που θα χρειαστεί σε αυτό το βιβλίο να γνωρίζετε είναι (i) απλή αριθμητική, (ii) τη λογική που διέπει τους στατιστικούς ελέγχους και (iii) ότι τα μαθηματικά έχουν μια δική τους γλώσσα της οποίας το βασικό λεξιλόγιο μπορείτε να το μάθετε γρήγορα. Υπάρχουν πλέον τόσες εφαρμογές στο διαδίκτυο, που μπορείτε να κάνετε στατιστικούς υπολογισμούς με το πάτημα ενός κουμπιού.

Τέλος, το πιο σημαντικό ίσως μήνυμα είναι το εξής: Η έρευνα δεν είναι μόνο απολαυστική (πιστέψτε με!), αλλά και απελευθερωτική. Θα ανοίξει τους ορίζοντές σας φέρνοντάς σας σε επαφή με νέες ιδέες, δυνατότητες και τρόπους θεώρησης του κόσμου, θα σας δείξει τι μπορείτε να πετύχετε και θα σας δώσει την αυτοπεποίθηση να θέσετε τον πήχη ψηλά και να κυνηγήσετε ακόμη υψηλότερους στόχους.

Ο τρόπος με τον οποίο αποφάσισα να γράψω αυτό το βιβλίο είναι το προϊόν της μακρόχρονης εμπειρίας μου στη διδασκαλία των μεθόδων έρευνας στους φοιτητές. Δεδομένου ότι ο χαρακτήρας του φοιτητικού πληθυσμού έχει αλλάξει, το ίδιο έχει συμβεί και στην προσέγγισή μου. Ελπίζω ότι αυτό που έχω γράψει ανταποκρίνεται στις ανάγκες των σύγχρονων φοιτητών. Παρόλο που τα κείμενα και το πλαίσιο είναι δικό μου δημιουργήμα, έλαβα πολύτιμη βοήθεια από πολλούς ανθρώπους. Συγκεκριμένα, για την πρώτη έκδοση, θα ήθελα να αναφέρω τη Δρα Liz Browne (Πανεπιστήμιο Oxford Brookes), τη Helen Channon (Πανεπιστήμιο της Cumbria), τη Molly Cumming (Πανεπιστήμιο του Strathclyde), τη Δρα Lisa Lucas (Πανεπιστήμιο του Bristol) και τον Δρα Steve Strand (Πανεπιστήμιο του Warwick). Στους ανώνυμους κριτές τόσο της πρώτης όσο και της δεύτερης έκδοσης και σε όλους εκείνους που βρήκαν τρόπους να επικοινωνήσουν μαζί μου απευθείας, στέλνω επίσης τις ευχαριστίες μου. Θα ήθελα επίσης να εκφράσω τις ευχαριστίες μου πρώτα στην ομάδα του εκδοτικού οίκου Pearson που δημοσίευσε την πρώτη έκδοση. Την Catherine Yates, η οποία τόνιζε διαρκώς ότι κάτι γνώριζα από μεθόδους έρευνας, και στους επιμελητές μου, στον Stuart Pearce, του οποίου οι διαμαρτυρίες ότι «δεν ήταν αρκετά κατανοητό» αποκάλυψαν, από την άλλη, σημαντικές γνώσεις για τις μεθόδους έρευνας. Δεύτερον, τη Natalie Larkin, τη Victoria Bate και τη Vicky Parting, οι οποίες διαχειρίστηκαν τη μετακίνηση στον εκδοτικό οίκο Taylor & Francis και την επιτυχή παραγωγή αυτής της δεύτερης έκδοσης. Όλοι σας βοηθήσατε στη βελτίωση των *Μεθόδων Έρευνας στην Εκπαίδευση*. Οποιαδήποτε λάθη είναι δικά μου και μόνο.